

PARLEM-NE

JOAN SOLÀ

25 anys de la LNL (1)

Pel que fa a la joventut, cal fer la llengua atractiva més que no pas imposar-la

Als vint-i-cinc anys de la Llei de normalització lingüística, l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) convoca el president de la Generalitat, els dos expresidents i els cinc directores o exdirectors generals de Política

Lingüística a parlar d'aquesta política. Gran iniciativa de la Societat Catalana de Sociolingüística, filial de l'IEC, presidida per Joaquim Torres. Massa sovint convoquem actes repetitius de baix nivell. El president Montilla va obrir el cicle dilluns.

Fet el repàs de la situació recent (de la resistència passem a l'acció de govern), subratlla les fites anteriors: en temps de Pujol, la immersió i la presència de la llengua als mitjans; en temps de Maragall, el fet que Política Lingüística depengui de Presidència (o de Vicepresidència), perquè els seus efectes siguin transversals (en pla: perquè cap departament del Govern no se n'escapoleixi); i el nou Estatut, amb drets i deures (deures, Montilla, que potser han sigut poc controlats, ¿oi?). Amb un gran «error»: amb el traspàs d'aquestes responsabilitats, l'Estat es desentenia de l'afer i continuava, *com sempre*, tant al país com internacionalment, reconeixent i defensant una sola llengua. (Prenguem nota d'aquesta primera idea lúcida, valenta i essencial. La cursiva, però, és meva.)

I ara, les idees del govern actual. D'entrada, preocupació pel Constitucional: un atac a la

política lingüística seria també un atac a la convivència, aquesta convivència que no s'ha trencat mai, malgrat les duríssimes pressions oficials i mediàtiques per aconseguir-ho. (Primer tòpic, president: no s'ha trencat perquè els «catalans» ens hem ajupit a les «exigències», quin remei.) Tot seguit, una viva desqualificació dels qui lliguen el futur de la llengua a la consecució d'un Estat propi: ara Montilla aixeca i tensa la veu (és a dir, ensenya el llautó del seu espanyolisme, potser *malgré lui*; perquè ¿no havíem quedat que l'«altre Estat» no ens ha tret ni té la més mínima voluntat de treure'ns les castanyes del foc sinó exactament tot al contrari?). Endavant: el futur del català dependrà del fet que aquesta llengua pugui ser un referent d'identitat i de prestigi i pugui ser *necessària* en la societat. (Gairebé res: el quid és el mot en cursiva, la gran assignatura pendent. El president ja fa molt no amagant-la: el perill és que el català sigui «un luxe inútil i un esforç injustificat».) I un pas més: la nova immigració i la joventut: «aquí és on ens juguem en bona part aquest futur» (d'acord, tampoc ara no gira la vista cap a altres bandes). ¿Com? Pel que fa a la immigració, cal trobar el mecanisme (i evitar certes posicions resistencialistes: nova punxadeta als mateixos de sempre; potser, president, no hi hauria resistència individual si l'ambient públic i oficial no hi obligués); pel que fa a la joventut, fent la llengua atractiva més que no pas imposant-la (ei, no s'escapi: i fent que el difícil esforç escolar no esdevingui un sarcasme quan topen amb la realitat laboral).*

MOTACIONS

MÀRIUS SERRA

Encomanar?

La nova campanya institucional de promoció lingüística es fonamenta en dos elements: l'auge del musical d'estètica bollywoodiana i el concepte de transmissió que recolza sobre el verb *encomanar*. De la música, no en diré ni gall ni gallina. La cartellera barcelonina en va plena, de musicals, la majoria dels quals cantats, ai, en castellà. És l'ús d'*encomanar*, el que m'interessa. S'aposta per un sinònim positiu de *contagiar*. Va bé. Els refredats s'encomanen, però l'optimisme també i les rialles més sorolloses són encomanadisses. Si fossin contagioses remetrien a malaltia. *Encomanar* també significa «confiar a algú de fer alguna cosa». Quan la secretaria de Política Lingüística va encarregar aquesta campanya a uns creatius, els la va encomanar. Els devia demanar idees per mirar de combatre un tic nefast propi dels esclaus lliberts: més d'un 70% dels catalanoparlants canvien de llengua de manera automàtica quan algú se'ls adreça en castellà. Al capdavant, els creatius es van encomanar a l'acolorit multiculturalisme per mirar de fer canviar d'hàbits la senyora Maria i el senyor Jordi. Més els valdria encomanar-se a tots els sants.*

Retrat | Pere Guixà

Cioran

Cioran (1911-1995) va exiliar-se a França. La seva habitació, en un cinquè pis sense ascensor del Barri Llatí de París, estava il·luminada amb la nuesa d'una pel·lícula de Dreyer. Al mig de l'estança, l'estufa semblava l'esquelet d'un animal prehistòric.

Filòsof descregut i pessimista, Diògenes contemporani, home del Segle de les Llums, visionari i desafecte, les seves èpoques eren la Il·lustració i les cavernes, però les grutes van dur a la història i els salons a la guillotina.

Textos breus i aforismes són la seva obra. Va abandonar el ro-

manès i va viure molts anys del repartiment de llet als estudiants de la Sorbona. El carnet extern li servia per agafar llibres en préstec. Després de Ionesco i Eliade, va ser el tercer romanès afrancesat a ser conegut, ben segur perquè durant anys no va voler que els seus llibres sortissin en edició de butxaca, ja que això li podia torbar els passejos de desvagat pels Camps Elisis.

No va abanderar cap grup intel·lectual, no va tenir filiació política, no va encunyar cap terminologia peculiar, no va participar en polèmiques interessades ni en les notícies del dia, no va firmar manifestos ni va estar

de moda com ho va estar l'existencialisme, que qüestionava quan podia.

Els últims anys, en què s'havia deslliurat de l'insomni, va passar estius amb la seva dona a Talamanca, el poble eivissenc. Amic de Beckett, Michaux i dels sopars burgesos a què l'invitaven per la seva eloqüència ("L'influx més persistent i impensat que he rebut"), els seus llibres més coneguts són *Aquest maleït jo*, *De l'inconvenient d'haver nascut*, *Sil·logismes de l'amargor...* Feia aforismes per combatre les il·lacions literàries, per l'aliatge de raonament fulgurant i comicitat insensata,

Ni va abanderar cap grup intel·lectual ni va tenir filiació política

per retre honor als moralistes francesos i per mandra.

Hi ha una foto en què el veiem amb la mà aferrada dramàticament al front. La consciència com a infortuni universal, el do i el lliurament com a única possibilitat d'alleujar el dolor que sentim... només acceptant aquest esquema de pensament, fet amb un escriptura de gran estil, amb una lucidesa i penetració extraordinària, que es regira sobre ella mateixa per designar-se a ella mateixa, podem arribar a entendre que en la foto, més que desesperar-se, el pensador ens treu la llengua per edificar-nos.*